

Ügyszám: NAIH-6372-14/2012/H.

Tárgy: Nyereményjáték adatkezelése

HATÁROZAT

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 61. § (1) bekezdés c) és f) pontja alapján

- az **RSG-Direct Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaságot** (1138 Budapest, Népfürdő utca 3. A. ép. 601.),

**300 000 Ft, azaz Háromszázezer forint
adatvédelmi bírság**

- a **Datahouse Central Europe Korlátolt Felelősségű Társaságot** (1138 Budapest, Népfürdő utca 3/A. 601.),

**100 000 Ft, azaz Százezer forint
adatvédelmi bírság**

- a **Sanoma Media Budapest Zártkörűen Működő Részvénytársaságot** (1037 Budapest, Montevideo u 9.) az általa végzett jogellenes adatkezelés miatt

**600 000 Ft, azaz Hatszázezer forint
adatvédelmi bírság**

megfizetésére kötelezem.

Egyúttal a **jogellenes adatkezelést megtiltom és felszólítom** a Sanoma-t arra, hogy eljárásrendjét és gyakorlatát az Infotv-nek megfelelően alakítsa át, és a határozat végrehajtásáról **30 napon belül tájékoztassa** a Hatóságot.

A fentiek mellett elrendelem jelen határozatnak a Hatóság honlapján történő nyilvánosságra hozatalát.

A bírság összegét a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) jogszabályon alapuló mérlegelési jogkörében eljárva határozta meg.

A bírságot e határozat jogerőre emelkedését követő **15 napon** belül a **Hatóság központosított bevételek beszedési célelszámolási forintszámlája (10032000-00319425-300060009)** javára kell befizetni. **Az összeg átutalásakor kérem, hivatkozzon a NAIH-6372/2012/H. BÍRS. számra.**

Ha a Kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Hatóság elrendeli a határozat végrehajtását, a bírság és a késedelmi pótlék adók módjára történő behajtását.

A hatósági eljárás kapcsán eljárási költség nem merült fel, ezért annak megállapításáról és viseléséről nem rendelkezem.

E döntés ellen közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs, de a közléstől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, azonban a Hatósághoz benyújtandó keresettel lehet kérni annak bírósági felülvizsgálatát. A tárgyalás tartása iránti kérelmet a keresetben jelezni kell. A teljes személyes illetékmentességben nem részesülők számára a bírósági felülvizsgálati eljárás illetéke 30 000 Ft, a per tárgyi illetékfeljegyzési jogos.

INDOKOLÁS

I. Az eljárás menete

A Hatóság panaszbejelentés alapján értesült a Sanoma Media Budapest Zrt. (a továbbiakban: Sanoma) <http://www.nlcafe.hu/penzeso/> webfelületéről elérhető, az RSG által meghirdetett „Pénzeső” című nyereményjátékhoz (továbbiakban: Nyereményjáték) kapcsolódó adatkezelésről. A bejelentő panaszában a Sanoma által üzemeltetett, a <http://www.nlcafe.hu/penzeso/20120907> honlapról elérhető, 2012 októberében meghirdetett és időközben lezárult Nyereményjátékhoz kapcsolódó adatkezelést kifogásolta.

Az Infotv. 38. § (3) bekezdés a) pontja alapján vizsgálati eljárás indult, melynek keretében a Hatóság a NAIH-5730-2/2012/V. számú levélben tájékoztatta a Sanomát a Nyereményjátékhoz kapcsolódóan a jogszerű adatkezelés feltételeiről és felszólította ezek betartására. A Hatóság megkeresésére a Sanoma vezérigazgatója válaszelevelében arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy a társaságuk adatfeldolgozóként és közvetítő szolgáltatóként érintett, az adatkezelő a Nyereményjáték meghirdetője, azaz az RSG-Direct Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. (a továbbiakban: RSG). Az adatkezelésben részt vesz továbbá a Datahouse Central Europe Kft. (a továbbiakban: DCE) is. A Sanoma tehát az adatkezelési problémák miatt felelősséget nem vállalt, mivel nem tartotta magát adatkezelőnek, és megtett intézkedéseiről nem tájékoztatta a Hatóságot. A Hatóság észlelte ugyanakkor, hogy a Sanoma a Hatóság álláspontjának megfelelően változtatásokat vezetett be honlapjának nyereményjátékokkal kapcsolatos részén.

A NAIH-5730/2012/V. számon lefolytatott vizsgálati eljárás során megállapítást nyert, hogy a Nyereményjátékhoz kapcsolódó, a www.nlcafe.hu honlapról „Egy kis segítség” cím alatt elérhető „A Pénzeső Nyereményjáték Részvételi Feltételei” (a továbbiakban: Részvételi Feltételek) című szabályzat elfogadása egyúttal a Nyereményjátékban részt vett játékosok személyes adatainak különböző gazdasági társaságokhoz - a szabályzatban „Reklámozóként” jelölt - továbbítását és direkt marketing célú felhasználását is jelenti. A Nyereményjátékban érintettek személyes adataiból adatbázist hoztak létre, melyet a Nyereményjáték szabályzata értelmében különböző cégek, társaságok számára kívántak továbbítani, azonban ehhez előzetesen nem kérték az érintettek kifejezett hozzájárulását.

Tekintettel arra, hogy a bejelentésben megjelölt adatkezelés jogszerűsége nem volt tisztázott, ezért a Hatóság az Infotv. 60. § (1) bekezdése alapján az RSG és a DCE ellen 2012. december 19. napján adatvédelmi hatósági eljárást indított az ügyben, melyről a társaságokat értesítette.

A Hatóság a Sanoma által üzemeltett, a <http://www.nlcafe.hu/penzeso/20120907> oldalon meghirdetett Nyereményjátékhoz kapcsolódó és a Nyereményjáték időtartama alatt hatályos felhasználási, adatvédelmi és adatkezelési szabályzatok, illetve a 2012. 09. 07. napján kelt Részvételi Feltételek című dokumentum, valamint a nevezett honlapról elérhető és a Nyereményjáték vonatkozásában releváns adatvédelmi és adatkezelési tájékoztatók áttekintését végezte el a személyes adatok kezelése tekintetében, az eljárás megindításának időpontjáig fennállt adatkezelési tevékenység vonatkozásában.

A Hatóság a NAIH-6372-3/2012/H. és a NAIH-6372-4/2012/H. számú végzésekkel levélben fordult az adatkezelőkhöz és megvizsgálta, hogy az érintettek személyes adataiból összeállított adatbázis milyen céllal és jogalappal jött létre, mi a jogalapja az adatbázisok továbbításának a „Reklámozók” részére, illetve a felvett személyes adatok direkt marketing célú felhasználásának.

A nevezett társaságok meghatalmazott képviselője (...) a 2013. január 24. napján kelt válaszlevelében az alábbiakról tájékoztatta a Hatóságot:

A Nyereményjátékot az RSG és a DCE közösen szervezték. A Nyereményjáték célja olyan adatbázis létrehozása volt, amelyben szereplő személyek részére mind postai, mind elektronikus úton hirdetés küldhető. Az adatbázist az RSG és a DCE – kezdeti üzleti tervei szerint – a Részvételi Feltételek IV. fejezet (8) pontjában meghatározott vállalkozások pénzügyi és biztosítási termékei reklámozására kívánta felhasználni. Ezek a vállalkozások csakúgy, mint az RSG és a DCE „Reklámozóként” vannak meghatározva.

Az RSG, DCE és a Sanoma közötti megállapodás értelmében az adatgyűjtést ún. „double opt-in” rendszerben kellett volna végezni. Ez azt jelenti, hogy az adatalany egy WEB-es felületen személyes adatait megadja, ezt követően az elektronikus levelezési címére egy, a megadott személyes adatait tartalmazó megerősítést kérő e-mailt kap. Az adatalany a személyes adatai kezeléséhez és a reklámok közvetlen megkeresés módszerével történő küldéséhez történő „checkbox”-os technikai megoldással felvett hozzájárulását akkor tekintette volna a rendszer megadottnak, amennyiben az érintett az elektronikus megerősítést kérő levélben található linkre kattint.

A válasz szerint a Nyereményjáték technikai hátterét a Sanoma a www.nlcafe.hu/nyeremenyjatekok oldalon biztosította. A Sanoma a személyes adatok gyűjtése során technikai szolgáltatásokat látott el az RSG és a DCE utasításai szerint, a személyes adatokkal való rendelkezésre, azokon adatkezelési műveletek végzésére nem volt jogosult.

A fent nevezett cégek képviselője arról tájékoztatta levelében a Hatóságot, hogy a Sanoma a megállapodástól eltérően építette ki a rendszert. A rendszer egyrészt nem gyűjtött elektronikus levelezési címeket, másrészt nem küldte ki a megerősítést kérő elektronikus leveleket.

A rendszer specifikációtól eltérő működése miatt a természetes személyek adatait tartalmazó, a levélhez mellékletként csatolt „Megrendelő adatbázis építő stratégiai együttműködésre” (továbbiakban: Megrendelő) elnevezésű dokumentum értelmében létrehozott adatbázis nem került felhasználásra, az adatbázist az RSG 2012. október 3. napján törölte a mellékelt „Nyilatkozat leadgenerálás során átvett lead adatok megsemmisítéséről” (a továbbiakban: Nyilatkozat) című dokumentum értelmében.

Tehát a Nyereményjáték lebonyolításra került, az adatfelvétel, az adatbázis összeállítása megtörtént a regisztrációs lead adatokkal. Ezen adatok továbbfelhasználására azonban nem került sor az adatfelvétel jogszerűségének tisztázatlansága miatt.

A Hatóság azon kérdésére, hogy milyen módon biztosították volna a hírlevelekről való leiratkozás lehetőségét, mindkét társaság előadta, hogy lehetőséget biztosít az online felületén, elektronikus úton is a leiratkozásra.

A Hatóság az adatkezelési műveletek további tisztázása érdekében a NAIH-6372-5/2012/H. számú levelében annak tisztázását kérte, hogy valóban nem került-e sor elektronikus elérhetőségi adatok felvételére az érintettektől, ugyanis a panaszbeadvány még részletes elérhetőségi adatok felvételéről szólt.

A Hatóság megkeresésére érkezett 2013. március 1. napján kelt válaszlevélben a meghatalmazott képviselő a Hatóság erre irányuló kérdésére az alábbiakat nyilatkozta:

Az elektronikus levélcímek hiányossága miatt a felek megállapodtak abban, hogy a megrendelést stornózzák és a kampánnyal kapcsolatos számlát a Sanoma visszavonja. Ezek alátámasztásaként csatolták a vonatkozó dokumentumokat a felek között felmerült vitáról, és annak békés rendezéséről, illetve arról, hogy a 19 999 lead adatot tartalmazó adatbázist - melyet az RSG 2012. október 9. napján vett át – az RSG vissza nem állítható módon, tanúk jelenlétében 2012. október 30. napján megsemmisítette és erről a Sanomát is tájékoztatta.

Tekintettel arra, hogy a Sanoma mint a www.nlcafe.hu honlap üzemeltetője is érintett a Nyereményjátékban, szükségesnek látta a Hatóság a Sanoma adatkezelői és adatfeldolgozói tevékenységének a vizsgálatát is a nevezett ügyben, attól függetlenül, hogy korábban a vizsgálati eljárásban a felvetődő kérdések egy részében a Hatóság már kifejtette véleményét a rendelkezésre álló információk alapján.

Tekintettel arra, hogy a Hatóság álláspontja szerint a Sanoma érdemi döntéseket hozott, továbbá a honlapján megjelenített egyéb nyereményjátékok tekintetében az adatkezelés menetének megvalósulását befolyásolja, ezért szükséges volt annak tisztázása, hogy a Sanoma e vonatkozásban valójában adatkezelőnek vagy adatfeldolgozónak tekintendő-e.

Mindezekre tekintettel a Hatóság a NAIH-6372-7/2012/H. számú, 2013. március 26. napján kelt levélben ügyfélként bevonta a Sanomát az eljárásba, majd a NAIH-6372-8/2012/H. számú végzésben tájékoztatást kért arról, hogyan hajtották végre az adatkezelők utasításait, valamint arról, hogy a stratégiai megállapodásról szóló dokumentumot hogyan értelmezik. További tájékoztatást kért arról, hogyan működtek együtt az adatkezelés során az érintett felek, illetve annak bemutatását, hogyan tették az érintettek számára egyértelművé azt, hogy a Nyereményjátékban való részvétellel a játékosok egyúttal hozzájárulásukat adták személyes adataik direkt marketing célú felhasználásához, illetve továbbításához harmadik felek irányába.

A 2013. április 10. napján kelt válaszában a Sanoma vezető jogi tanácsadója az alábbiakat hozta a Hatóság tudomására:

A Nyereményjátékhoz kapcsolódó Részvételi Feltételek tartalmát, annak megszővegezését az RSG mint adatkezelő határozta meg és foglalta írásba, majd ezt követően küldte meg a Sanomának azzal az utasítással, hogy helyezze azt el a Nyereményjáték biztosított felületén. A válasz szerint többszöri egyeztetés történt a felek között, a RSG előzetesen kipróbálhatta a játékot, illetve a tett észrevételeket a Sanoma az adatkezelő kérésének megfelelően átvezette. Az illusztrációk alapján az „Elfogadom a nyereményjáték szabályzatot” melletti „checkbox” beikszelésével az érintett automatikusan hozzájárulását adta személyes adatai továbbításához a

„Reklámozók” felé, illetve azok direkt marketing célú felhasználásához. Ezen zárólépés elhagyásával a játékos nem tudott volna részt venni a nyereménysorsolásban, ugyanis a rendszer nem engedte a továbblépést, melyet egy felugró figyelmeztető panel jelzett az alábbi tartalommal: „A nyereményjáték szabályzatot el kell fogadni”.

A Hatóság kérdésére, miszerint a Sanoma hogyan tájékoztatta az érintetteket arról, milyen adatkezelési célokra lesznek a személyes adatok felhasználva, azt válaszolták, hogy a Sanomának nem volt kötelezettsége a Nyereményjátékhoz kapcsolódó bármely adatkezelésről tájékoztatás adása a játékosoknak, ugyanis ez a játék szervezőjének, az RSG-nek volt a kötelezettsége.

A továbbiakban előadták, hogy a Sanoma a Nyereményjáték kapcsán kizárólag az RSG-vel állt szerződéses kapcsolatban. Az RSG hirdetési felületeket vásárolva, az általa szervezett Nyereményjáték lebonyolításához szükséges webes felület technikai kialakítására adott le megrendelést a Sanomának. A Sanoma az RSG utasításainak megfelelően és annak folyamatos ellenőrzése mellett végezte el a Nyereményjáték technikai és formai kivitelezését, amely tények a társaság értelmezésében a Sanoma adatfeldolgozói minőségét támasztják alá.

A Sanoma a Hatóság kérdésére magát adatfeldolgozónak tekinti az alábbi indokok okán: a Sanoma az adatkezelést érintő érdemi döntést nem hozott, a Sanoma a tudomására jutott személyes adatokat kizárólag az adatkezelő rendelkezései szerint dolgozta fel, a Sanoma által feldolgozandó adatok körét és az adatkezelés célját az RSG határozta meg, a játékosoktól bekért adatok kezelésével kapcsolatos tudnivalókra vonatkozó tájékoztatást az RSG adta az általa megfogalmazott Nyereményjáték szabályzatban.

A fent előadottak alátámasztására a Hatóság részére megküldött válaszlevelekhez csatolták az alábbi dokumentumokat: a Megrendelés tárgyában folytatott elektronikus levelezést, a „Megrendelő adatbázis építő stratégiai együttműködésre” elnevezésű dokumentumot, illetve 2 darab „Megrendelés visszaigazolása” című iratot, mely dokumentumok a jelen ügy alapját képező Nyereményjátékokra és az RSG által megrendelt hirdetési felületre vonatkoznak.

A Hatóság a NAIH-6372-9/2012/H. és a NAIH-6372-10/2012/H. számú újabb végzésekben fordult az RSG-hez és DCE-hez a tényállás további tisztázása érdekében.

A válaszlevélben a meghatalmazott ügyvéd fenntartotta a korábban elmondottakat, továbbá előadta, hogy a Sanoma szóban elutasította azt, hogy az RSG által előkészítendő adatfeldolgozási megállapodás alapján szülessen szerződés a felek együttműködéséről. Az adatfeldolgozást saját Megrendelő nyomtatványuk és Általános Szerződési Feltételeik (a továbbiakban: ÁSZF) rendszerén belül látták megvalósíthatónak aképpen, hogy a Megrendelőben nem szabályozott kérdésekben a Sanoma ÁSZF-je biztosítja a háttér dokumentumot. A csatolt elektronikus levelezés is tanúsítja, hogy a felek között folyamatos levelezés zajlott a rendszer, illetve az adatbázis kialakítására, amely azonban a fent előadottak okán visszavonhatatlanul megsemmisítésre került.

Tekintettel arra, hogy az eljárás az iratanyagok, nyilatkozatok értékelése miatt a rendes ügyintézési határidőn belül nem bizonyult befejezhetőnek, ezért a Hatóság 2013. május 21. napján kelt végzésében az ügyintézési határidőt 30 nappal meghosszabbította.

II. Az ügyben alkalmazandó jogszabályi előírások

Az Infotv. 3. § 2. pontja szerint: „személyes adat: az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés”;

7. pontja értelmében „hozzájárulás: az érintett akaratának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez”;

9. pontja alapján „adatkezelő: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az általa megbízott adatfeldolgozóval végrehajtatja”;

10. pont szerint „adatkezelés: az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így például gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérynymat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése”;

11. pontja értelmében „adattovábbítás: az adat meghatározott harmadik személy számára történő hozzáférhetővé tétele”;

17. pontja szerint „adatfeldolgozás: az adatkezelési műveletekhez kapcsolódó technikai feladatok elvégzése, függetlenül a műveletek végrehajtásához alkalmazott módszertől és eszköztől, valamint az alkalmazás helyétől, feltéve hogy a technikai feladatot az adatokon végzik”;

18. pont alapján „adatfeldolgozó: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely az adatkezelővel kötött szerződése alapján - beleértve a jogszabály rendelkezése alapján történő szerződéskötést is - adatok feldolgozását végzi”.

Az Infotv. 4. és 5. §-a szerint: „(1) Személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie.

(2) Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető. [...]

5. § (1) Személyes adat akkor kezelhető, ha

- a) ahhoz az érintett hozzájárul, vagy
- b) azt törvény vagy - törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben - helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli (a továbbiakban: kötelező adatkezelés).”

Az Infotv. 20. § (2) bekezdése alapján az érintettet az adatkezelés megkezdése előtt egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, arról, ha az érintett személyes adatait az adatkezelő a 6. § (5) bekezdése alapján kezeli, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is.

Az Infotv. 65. § (1) bekezdése értelmében „az adatkezelő személyes adatokra vonatkozó adatkezeléseiről, az érintettek tájékozódásának elősegítése érdekében a Hatóság hatósági nyilvántartást (a továbbiakban: adatvédelmi nyilvántartást) vezet...”.

A fenti jogszabály 66. § (1) bekezdése alapján „a személyes adatok kezelésének nyilvántartásba vételét az adatkezelő – a kötelező adatkezelés kivételével az adatkezelés megkezdése előtt – kérelmezi a Hatságnál.” A fenti jogszabályhely (4) bekezdése szerint pedig „a nyilvántartásba vétel iránti kérelemnek tartalmaznia kell a 65. § (1), illetve (2) bekezdése szerinti adatokat”.

A gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Grt.) 6. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „ha külön törvény eltérően nem rendelkezik, reklám természetes személynek mint reklám címzettjének közvetlen megkeresése módszerével (a továbbiakban: közvetlen üzletszerzés), így különösen elektronikus levelezés vagy azzal egyenértékű más egyéni kommunikációs eszköz útján – a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – kizárólag akkor közölhető, ha ahhoz a reklám címzettje előzetesen egyértelműen és kifejezetten hozzájárult.”

A Grt. 6. § (2) bekezdése kimondja, hogy „hozzájáruló nyilatkozat bármely olyan módon tehető, amely tartalmazza a nyilatkozó nevét, illetve – amennyiben a reklám, amelyre a hozzájárulás vonatkozik, csak meghatározott életkorú személyek számára közölhető – születési helyét és idejét, továbbá azoknak a személyes adatoknak a körét, amelyek kezeléséhez a nyilatkozó hozzájárul, valamint a hozzájárulás önkéntes és a megfelelő tájékoztatás birtokában történő kifejezését.”

A Grt. 6. § (7) bekezdése szerint „az (1), illetve a (4) bekezdésben meghatározott módon közölt reklámhoz kapcsolódóan egyértelműen és szembetűnően tájékoztatni kell a címzettet arról a címről és egyéb elérhetőségről, ahol az ilyen reklámok részére történő közléséhez való hozzájáruló nyilatkozatának visszavonása, illetve a reklám küldésének megtiltása iránti igényét bejelentheti...”.

Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Ekertv.) 1. § (3) bekezdése alapján „e törvény hatálya nem terjed ki a bírósági, illetőleg egyéb hatósági eljárásban nyújtott és felhasznált információs társadalommal összefüggő szolgáltatásra és nem érinti a személyes adatok védelmére vonatkozó jogszabályok alkalmazását”.

Ekertv. 2. §-a értelmében: „e törvény alkalmazásában:

(...)

k) Szolgáltató: az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó természetes, illetve jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet;

l) Közvetítő szolgáltató: az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltató, amely

la) az igénybe vevő által biztosított információt távközlő hálózaton továbbítja, vagy a távközlő hálózathoz hozzáférést biztosít (egyszerű adatátvitel és hozzáférés-biztosítás);

lb) az igénybe vevő által biztosított információt távközlő hálózaton továbbítja, és az alapvetően a más igénybe vevők kezdeményezésére történő információtovábbítás hatékonyabbá tételét szolgálja (gyorsítótárolás);

lc) az igénybe vevő által biztosított információt tárolja (tárhelyszolgáltatás);

ld) információk megtalálását elősegítő segédeszközöket biztosít az igénybe vevő számára (keresőszolgáltatás).”

Az Ekertv. 14. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „e törvény alkalmazásában elektronikus hirdetés bármely információs társadalommal összefüggő szolgáltatás vagy – a beszédcélú telefonhívás kivételével – elektronikus hírközlés útján közölt:

a) a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Grt.) 3. §-ának d) pontja szerinti reklám, vagy

b) társadalmi cél megvalósításához kapcsolódó, reklámnak nem minősülő tájékoztatás.”

Az Ekertv. 14. § (2) bekezdése kimondja, hogy „*elektronikus hirdetésnek minősül az olyan közlés is, amelynek célja kizárólag a Grt. 6. §-ának (1) bekezdésben előírt hozzájárulás kérése.*”

Az Ekertv. 14. § (5) bekezdése értelmében „a Grt. 6. §-ában foglalt rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott elektronikus hirdetésre és a (2) bekezdés szerinti közlésekre.”

III. Megállapítások

A Hatóság által vizsgált adatkezelés kezdő időpontja a Nyereményjáték kezdő időpontja, mely jelenti a 2012. 09. 05. napjától a lead adatok megsemmisítésének időpontjáig, azaz 2012. 10. 30. napjáig tartó időintervallumot.

A nevezett időszakban a Hatóság az alábbi dokumentumok vizsgálatát végezte el:

- „A Pénzeső Nyereményjáték Részvételi Feltételei” 2012. 09. 07. napján kelt dokumentum,
- „Megrendelő adatbázis építő stratégiai együttműködésre” 2012. 08.15. napján kelt irat,
- ehhez kapcsolódóan a www.sanomamedia.hu weboldalának Médiaajánlat főmenüjén keresztül elérhető online almenüben található, 2012. június 27. napján kelt Általános Szerződési Feltételek (érvényes 2012. augusztus 1-től),
- „Nyilatkozat leadgenerálás során átvett lead adatok megsemmisítéséről” 2012. 11. 05. napján kelt dokumentum,
- http://www.nlcafe.hu/adatvedelmi_nyilatkozat/ linkről elérhető 2009. október 22. napján kelt Adatkezelési Tájékoztató,
- a Sanoma 2013. április 10. napján kelt válaszleveléhez csatolt folyamatábra, a Kötelezettek között lezajlott elektronikus levelezés,
- a Megrendelés visszaigazolásáról és annak stornózásáról szóló dokumentumok,
- <http://www.sanomamedia.hu/kapcsolat/?cid=6045> linkről elérhető, 2012. 07. 03. napján kelt Adatkezelési Tájékoztató Sanoma Media Budapest Zrt.,
- <http://www.nlcafe.hu/nyeremenyjatekok/20021014/nyeremenyjatek-szabalyok-reszveteli-feltetelek/> link alatt elérhető Nők Lapja Café-Nyereményjáték szabályzat,
- <http://www.nlcafe.hu/felhasznalasi/> linkről elérhető, 2009. január 26-én kelt, Nők Lapja Café Felhasználási Feltételek.

1. Megfelelő előzetes tájékoztatás hiánya

A Hatóság álláspontja és állandó gyakorlata szerint¹ a hozzájárulás egyik legfontosabb fogalmi eleme a tájékozottság. Az Infotv. 3. § 7. pontja szerint hozzájárulás az érintett akaratának olyan önkéntes és határozott kinyilvánítása, amelynek megfelelő tájékoztatáson kell alapulnia. Ez a követelmény szerepel a Grt. 6. § (2) bekezdésében is, amelynek értelmében a hozzájárulás érvényességéhez szükséges az is, hogy megfelelő tájékoztatás birtokában történjen a hozzájárulás kifejezése.

---

¹ Például a NAIH-4815-5/2012/V., a NAIH-4838-2/2012/V., a NAIH-5650-4/2012/V., vagy a NAIH-364-2/2013/V. számú ügyek.

A megfelelő tájékoztatás követelményét az Adatvédelmi Irányelv² 29. cikke szerint létrehozott Adatvédelmi Munkacsoport is elemezte a hozzájárulás fogalom-meghatározásáról szóló 15/2011. számú Véleményében (a továbbiakban: Vélemény). Ebben az Adatvédelmi Munkacsoport kifejtette, hogy „különös jelentőséggel bír a tájékoztatás módja (egyszerű, zsargon használata nélküli, érthető, figyelemfelkeltő szövegben) annak értékelésekor, hogy a hozzájárulás »tájékozott«-e. A tájékoztatás módját a tartalomhoz kell igazítani: a rendszeres/átlag felhasználó számára érthetőnek kell lennie.”³

A Véleményben a Munkacsoport azt is kifejtette, hogy kiemelten fontos a tájékoztatás elérhetősége és láthatósága: „az információt közvetlenül az egyénekhez kell eljuttatni. Az nem elég, ha az információ »elérhető« valahol. A tájékoztatásnak jól láthatónak (betűtípus és betűméret), feltűnőnek és minden részletre kiterjedőnek kell lennie.”⁴

A Hatóság álláspontja szerint az Adatvédelmi Munkacsoportnak a Véleményben megfogalmazott követelményei levezethetőek az Infotv. rendelkezéseiből is. Így mindenekelőtt az előzetes tájékoztatásnak meg kell felelnie az Infotv. 20. §-ában szereplő követelményeknek. Továbbá a Hatóság álláspontja szerint, minél több szereplő (adatkezelő, adatfeldolgozó vagy adattovábbítás útján személyes adatokat átvevő más adatkezelők) vesz részt az adatkezelésben, annál nagyobb gondot kell fordítani az együttműködésük során arra, hogy a megfelelő tájékoztatás megvalósuljon.

A Hatóság megállapította, hogy a vizsgált adatkezelés tekintetében nem teljesült a megfelelő tájékoztatás követelménye az alábbiak miatt:

1.1 A Nyereményjáték honlapján nem volt konkrét utalás adatvédelmi tájékoztatóra, illetve a részvételi feltételekre, hanem az „Egy kis segítség” elnevezésű linkre kattintva lehetett azt elérni. Az „Elfogadom a nyereményjáték szabályzatot” checkbox nem ajánlott fel elérési utat (nem link volt) a Részvételi Feltételekhez. Online környezetben kiemelt jelentősége van annak, hogy a sok vizuális elemet, szöveget tartalmazó honlapon is könnyen megtalálható legyen az adatkezelésre vonatkozó tájékoztató.

Emellett fontos, hogy a hozzájárulás kérése során egyértelmű utalás legyen az Infotv. 20. §-a szerinti tájékoztató elérhetőségére: így szükséges, hogy az adatkezelési információkra mutató link és annak szövegét tartalmazó dokumentum az elnevezésében is félreérthetetlenül utaljon e jellegére: például tartalmazza az adatkezelés vagy adatvédelem szavak valamelyikét. Az „Egy kis segítség” elnevezés nem teljesítette ezt a követelményt.

Mivel a regisztráció egy meghatározott folyamat végigvitelét jelenti, ezért az adatkezelőnek biztosítania kell, hogy teljes adatfelvételi/rögzítési folyamat során bármikor elérhető legyen az adatkezelési tájékoztató, ellenkező esetben ezt a folyamatot a regisztrálónak meg kellene szakítania - majd újrakezdenie – a részvételi feltételek, az adatkezelésre vonatkozó információk elolvasásához. Ennek hiányában, vagyis ha nem biztosított a folyamatos tájékozódás lehetősége, és nem lehet a tájékoztató linkre bármikor rákattintani, akkor az adatkezelés jogsértő, és felmerül annak a lehetősége, hogy az adatkezelő szándéka az adatok „kicsalogatására” irányul.

1.2. A Részvételi Feltételek szövege nehezen követhetően, rendszertelenül tartalmazza az adatkezelésre vonatkozó körülményeket. A szabályozás több helyen adatvédelmi szempontból értelmezhetetlen, ismétlődések vannak benne, illetve a jogszabályi rövidítések miatt átláthatatlan az

² A személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv.

³ Vélemény, 21. oldal.

⁴ Vélemény, 21. oldal.

érintettek számára, így a felhasználók nem kaptak kellően pontos ismereteket arról, milyen módon is kezelik személyes adataikat. A tájékoztató alapján az átlag felhasználó számára nehezen értelmezhető, hogy ki, milyen minőségben és módon vesz részt az adatkezelésben.

Az Infotv. 20. § (2) bekezdésében szereplő követelmények közül a Részvételi Feltételekben nem szerepel:

1. Az adatkezelő személyéről és pontos elérhetőségéről a Részvételi Feltételekben található tájékoztatás csupán az alábbiakat tartalmazta: *„Az RSG-Direct Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság a jelen Részvételi Feltételekben szabályozott rendelkezések szerint nyereményjátékot hirdet”*, továbbá *„az RSG és a DCE Reklámozók”*. Ez a szövegrész azonban nem tartalmazott egyértelmű utalást arról, hogy a felvett személyes adatok az RSG, a DCE és további cégek kezelésébe kerülnek.
2. A jogszabályi háttérre a Részvételi Feltételek *„A személyes adatok védelme és feldolgozása”* című IV. fejezetének (9) pontja ugyan tartalmaz utalást, azonban átláthatatlan a hivatkozott jogszabályok köre, továbbá nincsenek hivatkozások azon jogszabályokra, amelyek az adatfelvétel és adattovábbítás jogalapját biztosítják.
3. A Részvételi Feltételek IV. fejezetének (8) pontja az alábbi fordulatot tartalmazza: *„[...] a Reklámozók személyes adataikat Közvetlen Üzletszerzés céljára, a Személyes Adataikat tartalmazó Kapcsolatfelvételi és Üzletszerzési Listákat az alábbi gazdasági társaságok részére átadja és továbbítja, az adatfelvétel előtt, vagy azt követően kötött üzleti megállapodásban foglaltak szerint”*. Ez a szövegrész félrevezető és megtévesztő, hiszen az érintettek előtt nem ismert az üzleti megállapodások tartalma, így nem lehetnek tisztában személyes adataik kezelésének körülményeivel, különösen azzal, hogy az egyes gazdasági társaságok adatkezelőként férnek-e hozzá a személyes adathoz vagy adattovábbítás útján személyes adatokat átvevő más adatkezelőknek minősülnek.
4. A Részvételi Feltételek hiányos az érintettet az Infotv. 14. §-a szerint megillető jogokról adott tájékoztatás vonatkozásában is. Ezzel összefüggésben a Részvételi Feltételek IV. fejezetének (10) pontjában jelzett ún. *„Reklámozók”* által küldött hírlevelekről való leiratkozás módjaként (vagyis a személyes adatok törlésének) a szabályzat értelmében csak a postai út biztosított, a Részvételi Feltételekben elektronikus elérhetőség nincs feltüntetve.

1.3. A Nyereményjátékkal való adatgyűjtés céljával egyidejűleg az RSG és a DCE további adatkezelési célja volt az is, hogy a regisztráció során megadott e-mail címekre elektronikus hirdetést küldjenek. Ezzel összefüggésben a Hatóság megállapította, hogy ezen külön-külön adatkezelési célokról kiemelten és egyértelműen kell az érintetteket tájékoztatni. Ezt az RSG és a DCE azonban elmulasztotta, minthogy a Részvételi Feltételekben nem szerepel erre vonatkozó szövegrész.

1.4. Mindezek alapján tehát az adatkezelőnek gondoskodnia kell az előzetes tájékoztatásról (adatkezelési tájékoztató elkészítéséről), a tájékoztató egyértelmű, könnyen érthető megszövegezéséről, és annak elérhetőségét folyamatosan biztosítani kell. Ezen feltételek teljesítése nélkül kétségre vonható, hogy az érintettek megfelelő tájékoztatás birtokában tették-e a hozzájárulásukat. Az Infotv. 6. § (8) bekezdése kimondja, hogy *„kétség esetén azt kell vélelmezni, hogy az érintett az adatkezeléshez a hozzájárulását nem adta meg”*.

2. Egyértelmű és kifejezett (határozott és félreérthetetlen) hozzájáruló nyilatkozat

2.1 Az Infotv. 3. § 7. pontjában és a Grt. 6. § (1)-(2) bekezdésében szereplő követelményeket – a megfelelő tájékoztatás hiányán túlmenően – más tekintetben sem teljesítették az adatkezelők. Az Infotv. és a Grt. rendelkezései alapján elektronikus hirdetés küldéséhez akkor van megfelelő jogalap, ha az érintettek a hirdetésküldéshez (azaz az adatkezeléshez) – a Grt. szerint – egyértelműen és kifejezetten, (az Infotv. szerint határozottan és félreérthetetlenül) hozzájárulnak.

A *határozott/kifejezett* hozzájárulás akkor tekinthető teljesnek, ha a különböző célokhoz való hozzájárulást külön-külön teszi lehetővé a szolgáltató, tehát meghatározott, konkrét adatkezelési célhoz adja hozzájárulását az érintett. Az *egyértelműség/félreérthetlenség* követelményének való megfelelés kérdése kapcsán a Hatóság kiemeli az e-mailben küldött direkt marketing anyagokkal kapcsolatban, hogy *„az ilyen e-mailek fogadására vonatkozó hallgatólagos hozzájárulás nem összeegyeztethető a 95/46/EK irányelv hozzájárulásra vonatkozó fogalom-meghatározásával”*.⁵ Az elektronikus hirdetőknél, így a Kötelezetteknek is olyan megoldást kell a hozzájárulás beszerzése tekintetében alkalmazniuk, amelynek nyomán egyértelmű hozzájárulást adhatnak az érintettek, mégpedig külön a nyereményjátékban történő részvételhez, és külön az elektronikus hirdetésküldéshez, mint adatkezelési célhoz. Ilyennek tekinthető például a „checkbox” alkalmazása, amelynek nyomán a nyereményjátékban való részvétel során az érintettek egy-egy aktív, tevéleges magatartással külön-külön járulhatnak hozzá a nyereményjátékhoz kapcsolódó adatkezeléshez, valamint ahhoz, hogy számukra a hirdető elektronikus hirdetést küldjön (opt-in rendszer).

A Sanoma üzemeltetésében lévő honlapon a Nyereményjátékban részt vett játékosok a Nyereményjáték kérdőívének kitöltésével és annak elküldésével automatikusan hozzájárultak ahhoz, hogy a „Reklámozók” a részükre hírlevelet tartalmazó leveleket küldjenek a Részvételi Feltételek III. fejezetének (3) pontja alapján: *„a Résztvevők a Nyereményjátékban való regisztrálással és részvétellel a jelen Részvételi Feltételeket, illetve a kellő tájékoztatás birtokában Hozzájáruló Nyilatkozatukat egyértelműen és kifejezetten megadják ahhoz, hogy a személyes adataikat a II (2). pontban meghatározott célból a Reklámozók kezeljék, továbbítsák, illetve átadják, valamint (ii) a Reklámozó(k) más, közvetlen üzletszerzéssel foglalkozó vállalkozások részére átadják. Amennyiben a Résztvevő elektronikus elérhetőséget is megadott, kifejezetten és egyértelműen hozzájárul ahhoz is, hogy részére közvetlen megkeresés útján az elektronikus elérhetőségein keresztül is eljuttatható legyen a Reklám. (Azaz, a jelen hozzájárulás kiterjed a postai úton, telefonon, SMS, e-mail, vagy MMS útján történő megkeresésekre.”)*

A Hatóság azonban megállapította, hogy a vizsgált adatkezelés nem teljesítette a fenti követelményeket, minthogy az érintettek hozzájárulását kérő „checkbox” mellett a Nyereményjáték ideje alatt (2012. szeptember 5. 16:00 óra és 2012. október 15. 23:59 óra) nem szerepelt olyan szövegrész, amely egyértelműen és kifejezetten utalt volna arra, hogy az érintett hozzájárul a személyes adatai direkt marketing célból történő felhasználásához, vagyis a Kötelezettek nem hoztak megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy az érintettek egyértelmű és kifejezett (határozott és félreérthetetlen) hozzájárulását beszerezzék.

Ezzel összefüggésben szükséges megjegyezni, hogy a Hatóság vizsgálati eljárásában felszólította a Sanomát arra, hogy módosítsa az adatkezelési gyakorlatát. A Sanoma erre válaszolva, arra hivatkozott, hogy ő csak adatfeldolgozó volt az ügyben. Ugyanakkor a Hatóság azt észlelte, hogy a Sanoma átalakította a nyereményjátékokban a hozzájárulás megszerzésével kapcsolatos

---

⁵ az Adatvédelmi Munkacsoport 2004. február 27-én elfogadott 5/2004. és a 2011. július 13-án elfogadott 15/2011. számú véleményei

gyakorlatát és egy „checkbox”-ot helyezett el a regisztrációs folyamat végén. Tehát honlapját átalakította a Hatóság állásfoglalásának megfelelően, erről azonban a Hatóságot nem tájékoztatta.

2.2. A Részvételi Feltételekben meghatározott fogalmak szerint a „hozzájáruló nyilatkozat” a reklám címzettjének előzetes, egyértelmű és kifejezett hozzájárulása. A fent idézett III. fejezet (3) pontjában leírt szöveg a hozzájárulás szempontjából megfelel az Infotv. szerinti követelményeknek, azonban hiába tartalmazza a Részvételi Feltételek a kifejezettség, tájékozottság, egyértelműség kifejezéseket, ha a gyakorlati megvalósítás, a hozzájárulás kérése a honlapon a nyereményjáték menüpontban nincs ezzel összhangban. A Hatóság nem tartja elégségesnek pusztán azon szövegrész feltüntetését, hogy a hozzájárulás egyértelmű, kifejezett, valamint megfelelő tájékoztatás alapján történt, ennek a gyakorlatban így is kellene történnie. A konkrét esetben azonban a hozzájárulás nem tájékozott (ld. 1 pont), és nem egyértelmű, mert a Részvételi Feltételek szerint a résztvevő ahhoz járul hozzá, hogy adatait „rögzítsék, tárolják, kezeljék, feldolgozzák, továbbítsák és átadják”. Ez lényegében teljes felhatalmazást jelent, minden adatkezelési művelet, és bárkinek való adattovábbítás beletartozhat [ezt mondja ki a Részvételi Feltételek IV. fejezetének (4) pontja is].

2.3. A Hatóság felhívja a figyelmet, hogy adattovábbítás esetén többletkötelezettség is hárul az adatkezelőre: valamennyi, hozzájáruláson alapuló adattovábbítás vonatkozásában külön-külön hozzájárulást kell beszerezni az érintettektől. Mivel a vizsgált ügyben – a Részvételi Feltételekben foglaltaktól eltérően – az adattovábbítások nem történtek meg, ezért a Hatóság e vonatkozásban megállapítást nem tett.

3. A hozzájárulás visszavonásának hiányossága

A Grt. 6. § (3) bekezdése és az Infotv. 17. § (2) bekezdésének b) pontja alapján a hozzájárulás – adatkezelési célonként külön-külön – visszavonható, amelynek következtében a személyes adatokat az adatkezelőknek – az adott adatkezelési cél vonatkozásában – törölni kell. A Grt. 6. § (7) bekezdése pedig kimondja, hogy az adatkezelőknek egyértelműen és szembetűnően tájékoztatni kell a címzettet arról a címről és egyéb elérhetőségről, ahol az elektronikus hirdetések részére történő közléséhez való hozzájáruló nyilatkozatának visszavonása, illetve a reklám küldésének megtiltása iránti igényét bejelentheti.

A Grt. 6. § (7) bekezdése egyfelől önálló kötelezettségnek tekinthető a hozzájárulás visszavonásának biztosítása tekintetében, másfelől pedig a megfelelő tájékoztatás részeként is minősül: a jogalkotó ugyanis ezzel összefüggésben egyértelmű tájékoztatási kötelezettséget fogalmazott meg.

A Részvételi Feltételek IV. fejezetének (4) pontja értelmében: *„a Résztvevők regisztrációs adatait, kérdőíveiket a Nyereményjáték Reklámozói a jövőben azokat piackutatás, közvetlen üzletszerzés, valamint reklám céljából használják. A Reklámozók a Résztvevők Kapcsolatfelvételi és Üzletszerzési Listákon szereplő személyes adatait más közvetlen üzletszerzési tevékenységgel foglalkozó vállalkozás részére átadhatják, továbbíthatják, hacsak az előzetes tájékoztatás után a Résztvevő nem kifogásolta vagy tiltotta meg.”*

A Részvételi Feltételek IV. fejezetének (10) pontja pedig úgy fogalmaz, hogy *„az adatalany a személyes adatainak közvetlen célú üzletszerzésre történő felhasználására adott Hozzájáruló Nyilatkozatát írásban ingyenesen és indokolás nélkül visszavonhatja. A visszavonó nyilatkozatnak legalább azokat a személyes adatokat kell tartalmaznia, amelyek alapján az érintett Résztvevő személye aggálymentesen azonosítható. A visszavonó nyilatkozatot a Reklámozók a jelen Részvételi Feltételekben meghatározott kapcsolattartási pontjaira kell megküldeni.”*

A Hatóság a vizsgálat során megállapította, hogy ezen kötelezettség csak a szabályzat szintjén teljesült: valójában nem volt olyan elérhetőség, amelyen keresztül lehetőség lett volna a hozzájárulás visszavonására, a hirdetésküldés megtiltására. Emellett nem tekinthető szembetűnőnek a tájékoztatás, hiszen pusztán a Részvételi Feltételek egyik pontjaként került feltüntetésre.

4. Adatkezelő-adatfeldolgozó minőség elválasztásának elégtelensége

A Grt. és az Infotv. fenti kötelezettségei elsődlegesen az adatkezelőket terhelik: a jogalkotó az adatfeldolgozóval összefüggésben csak kevés önálló – az adatkezelőtől függetlenül fennálló – kötelezettséget határozott meg. Így például az Infotv. 7. § (2) bekezdése értelmében az adatfeldolgozó a saját tevékenységi körében az adatkezelő által megtett intézkedésektől függetlenül köteles teljesíteni az adatbiztonsági követelményeket.

Az adatkezelői és adatfeldolgozó minőség tisztázása azért lényeges, mert egyfelől az érintettek számára ennek alapján ismerhető meg az a körülmény, hogy mely szervezet milyen minőségben és módon férhet hozzá a személyes adataikhoz, másfelől meghatározza egy adott adatkezelés vonatkozásában a felelősség körét és terjedelmét.

Ennek megfelelően a Hatóság mindenekelőtt szükségesnek tartja azoknak az általános szempontoknak a meghatározását, amelyek alapján az adatkezelői és az adatfeldolgozó minőség elhatárolható.

Az Infotv. 3. § 9. pontja alapján adatkezelők azok a jogi személyek, amelyek önállóan vagy másokkal együtt az adatok kezelésének célját meghatározzák, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozzák és végrehajtják, vagy az általa megbízott adatfeldolgozóval végrehajtatják.

Az adatkezelő legfőbb ismervének tehát az *érdemi döntéshozatali jogkör* tekinthető. Az alábbiak tekinthetők az adatkezelést érintő, főbb érdemi döntéseknek:

- az adatkezelés céljának meghatározása,
- az adatkezelés időtartamának meghatározása,
- az adatkezelés során alkalmazott eszközöknek a kiválasztása,
- az adatok megismerésére jogosult személyek körének meghatározása,
- az adatok továbbításáról való döntés,
- az adatbiztonsági intézkedések meghozatala,
- az érintettek tájékoztatására vonatkozó kötelezettség teljesítése,
- az adatfeldolgozó kiválasztása.

Emellett az adatkezelői minőség egyik meghatározó eleme az adatkezelési művelet végrehajtása vagy végrehajtatása.

Az Infotv. 3. § 17-18. pontja alapján adatfeldolgozó az a jogi személy, amely az adatkezelővel kötött szerződés alapján adatok feldolgozását végzi. Adatfeldolgozásnak pedig az adatkezelési műveletekhez kapcsolódó technikai feladatok elvégzése minősül.

A Hatóság álláspontja szerint az adatfeldolgozót elsődlegesen az alábbi ismérvek jellemzik:

1. *Adatkezelőtől elkülönült személy.* Az adatfeldolgozói státusz alapvető feltétele, hogy az adatfeldolgozó az adatkezelőtől különálló jogalany legyen. Nem tekinthető adatfeldolgozásnak az, ha az adatkezelő a saját szervezetén belül dolgoz fel adatokat, így például az adatkezelésre felhatalmazott munkavállalói útján. Az Infotv. 10. § (4) bekezdése értelmében az adatfeldolgozásra irányuló szerződést írásba kell foglalni.
2. *Technikai feladatok végzése.* A technikai feladatok fogalmát az Infotv. nem fejt ki. A Hatóság állandó gyakorlata szerint a technikai feladatok is adatkezelés körébe tartozó műveleteket ölelnek fel, így leggyakrabban a személyes adatok felhasználását (például levelek postázása érdekében az ügyfelek címadatának felhasználása) vagy tárolását (például tárhelyszolgáltatás az adatkezelő által kezelt adatok tekintetében).
3. *Az adatkezelői utasítás végrehajtása.* Az adatfeldolgozásra irányuló szerződésben az adatfeldolgozás lényeges részleteit írásba kell foglalni, amely kijelöli az adatfeldolgozás terjedelmét. Ezen túlmenően is az adatfeldolgozónak kötelessége végrehajtani az adatkezelő utasításait. Az Infotv. 10. § (1) bekezdése értelmében az adatkezelő által adott utasítások jogszerűségéért az adatkezelő felel.
4. *Érdemi döntési jogkör hiánya.* Az Infotv. 10. § (3) bekezdése egyértelműen kimondja, hogy az adatfeldolgozó az adatkezelést érintő érdemi döntést nem hozhat, azonban az adatfeldolgozó technikai feladatai ellátása körében hozhat bizonyos döntéseket. Ugyanakkor, amennyiben az adatfeldolgozónak a technikai feladat végrehajtását érintő döntése kihat az adatkezelés valamelyik lényeges körülményére, akkor e döntése vonatkozásában már nem adatfeldolgozónak, hanem adatkezelőnek kell tekinteni, függetlenül attól, hogy az adatfeldolgozására vonatkozó írásbeli szerződés milyen megkötéseket tartalmazott.

A Hatóság álláspontja szerint amennyiben egy adatkezelésben több szereplő is részt vesz, akkor a feleknek egymás között a pontos minőségüket tisztázniuk kell és ennek a rendszernek meg kell jelennie az érintett számára nyújtott adatkezelési tájékoztatóban is. Amennyiben nem egyértelmű az adatkezelői-adatfeldolgozói viszony, akkor – az ügy körülményeinek gondos mérlegelése alapján – mindegyik szereplő minősülhet adatkezelőnek, vagyis ilyenkor több adatkezelő vesz részt az adatok kezelésének folyamatában.

A konkrét ügyben a Hatóság a rendelkezésre álló dokumentumok alapján megállapította, hogy ellentmondásos az adatkezelésben részt vevő jogi személyek szerepe, egymáshoz való viszonya, annak ellenére, hogy mindhárom Kötelezett a Sanomát adatfeldolgozónak minősítette és tevékenységét adatfeldolgozásnak tekintette.

A Hatóság nem fogadta el a Sanomának azt az érvelését, amely szerint ő csak adatfeldolgozó lenne. A Hatóság álláspontja szerint adatkezelőnek is tekinthető az alábbiak miatt:

A Megrendelő elnevezésű dokumentumban a felek az alábbiakról rendelkeztek: „*jelen megrendelés a Sanoma Media Budapest Zrt. írásbeli visszaigazolásával a felek közötti szerződésnek minősül. Megrendelő kijelenti, hogy a Sanoma Media Budapest Zrt. www.sanomamedia.hu weboldalának Mediaajánlat főmenüjén keresztül elérhető online almenüben található Általános Szerződési Feltételek (ÁSZF) és a Startlap nyitó oldali linkek elhelyezésére vonatkozó szabályok (<http://sanomaonline.hu/upload/presentment/362startlapBSfeltetel.doc>) tartalmát megismerte és azokat magára nézve kötelezőnek ismeri el a szerződésben nem szabályozott kérdésekben.*”

Ezen dokumentum értelmében az RSG „regisztrációs lead” adatokra adott le rendelést a Sanoma irányába, melyet Sanoma elfogadott, és vissza is igazolt, így ezen dokumentum alapján gyűjtötték a felek a Nyereményjátékban résztvevőktől a széles körű személyes adatokat és állították össze a leadeket tartalmazó adatbázist.

A Sanoma ÁSZF az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„IV. 15. Reklámozó kijelenti és szavatol azért, hogy az általa közölt adatok és az átadott hirdetési anyag tartalma a valóságnak megfelel, nem sérti harmadik természetes- vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság jogait (így többek között szerzői jogokat, iparjogvédelmi oltalom alatt álló alkotásokhoz fűződő jogokat, megjelölésekhez fűződő jogokat, személyhez fűződő jogokat), a vonatkozó jogszabályoknak, szakhatósági előírásoknak megfelel, nem esik reklámtilalom, vagy korlátozás alá, így különösen nem ütközik a Grt. és az Fttv. általános és speciális reklámtilalmaiba és reklámkorlátozásaiba, az Mttv., Smtv. Rendelkezéseibe, valamint az NMHH rendeleteibe, iránymutatásaiba, állásfoglalásaiba. A Reklámozó szavatol azért, hogy amennyiben azt jogszabály, szakhatósági rendelkezés előírja, úgy az általa megrendelt reklám, illetve az átadott hirdetés tartalmazza a szükséges figyelmeztetéseket, felhívásokat. Reklámozó tudomásul veszi, hogy az általa közölt adatok és információk valóságáért, tartalmáért, tényállításaiért, a Reklámban közölt információk helytállóságáért és harmadik személyek fent felsorolt jogainak a Reklám által történő megsértéséért kizárólag a Reklámozót terheli a felelősség.

IX.fejezet

1/A. Szolgáltató;

a) A Partner által elkészített PR cikket és a Partner, vagy a Szolgáltató által elkészített, Partner saját szolgáltatását/termékét nyereményként felajánló Nyereményjátékot a Szolgáltató közzétehető formátumúra szerkeszti; adatbázis átadás esetén a szükséges adatvédelmi nyilatkozattal ellátja és a megrendelésben, valamint a Weboldalon közzétett mindenkor érvényes Médiaajánlatban meghatározott feltételek szerint megjeleníti a Nyereményjáték időtartama alatt a Weboldal „Nyereményjáték” menüpontjában, vagy dobozában, vagy más megfelelő helyen[...]

d) Kezeli a Nyereményjátékban részt vevő játékosoktól (a továbbiakban: Játékos) a sorsolásig érkező reklamációkat, szükség esetén Partnerrel együttműködve, az ezt követően érkező reklamációkat a Partnernek továbbítja további intézkedés céljából. Amennyiben a Partner kizárólag a Nyereményjáték megjelenítését rendeli meg a Szolgáltatótól egy másik weboldalra navigáló módon, Szolgáltató kötelezettségvállalása a mindenkori Médiaajánlatban, a Médiaajánlat ezirányú rendelkezése hiányában a Partner megrendelésében foglaltakra korlátozódik.

1/B Szolgáltató által nyújtott választható szolgáltatások. A Partner egyedi megrendelésében az alábbi szolgáltatások igénybevételét rendelheti meg az 1/A pontban foglaltakon túlmenően:

a) Kötelezően választandó szolgáltatások:A Nyereményjáték időtartama tekintetében az alábbiak közül lehet választani: - meghatározott naptári naptól meghatározott naptári napig tartó, vagy – 1 hetes/ 2 hetes/ 3 hetes/ 1 hónapos időtartamú Nyereményjáték[...]

[...] Szolgáltató a Nyereményjátéokra történő jelentkezéssel egyidejűleg a Játékosoktól önkéntesen megadható hozzájárulást kérhet a Partner számára a Partner termékeivel/szolgáltatásaival kapcsolatos jövőbeli információs anyagok küldéséhez, mely esetben a hozzájáruló Játékos játék regisztrációkor megadott adatait Szolgáltató átadja a Partnernek (adatbázis átadás). Ezen hozzájárulás megfogalmazását a hatályos jogszabályi rendelkezések alapján a Szolgáltató készíti el és egységesen minden adatbázis vásárlás esetén ugyanazt a szöveget jeleníti meg. Terjedelmi okokból a játéktérületen nem megjeleníthető további adatkezelési tájékoztatásokat (pl. jogorvoslati lehetőségekről) a Játékos által kötelezően elfogandó Nyereményjáték szabályzat tartalmazza [...]

2. Partner minden megrendelés esetén kötelezően vállalt szolgáltatásai:

a) A Nyereményjáték szervezője minden esetben a Partner [...]

e) A Partner által átadott anyagok alapján a Szolgáltató által véglegesített Nyereményjátékot Partner jóváhagyja legkésőbb a Nyereményjáték kezdő időpontja előtti munkanapon [...]

3. A Nyereményjátékokra vonatkozó adatvédelmi rendelkezések

[...] Amennyiben a Partner adatbázis átadást is megrendel, és a Játékos hozzájárul ahhoz, hogy a Partner a jövőben a részére termékeivel/szolgáltatásaival kapcsolatos információkat, anyagokat küldjön, Szolgáltató Partner rendelkezésére bocsátja e Játékosok játék regisztrációkor megadott adatait, mely felhasználására Partner fenti célból visszavonásig jogosult. Partner kötelezi magát, hogy amennyiben a Játékos adatait törlését kéri, a kötelező adatkezelésen túlmenően eleget tesz a törlési kérelemnek és a törlési igényről tájékoztatja azokat is, akik a Játékosok adatait megkapták. Amennyiben adatbázis átadás esetén a Partner adatfeldolgozót is igénybe vesz, köteles tájékoztatni az érintett játékosokat adataik harmadik fél részére történő továbbításáról, valamint az adatfeldolgozó nevééről és székhelyéről. A nyereményjátékokra egyebekben a jelen ÁSZF rendelkezései értelemszerűen alkalmazandóak azzal, hogy az ÁSZF Reklámra vonatkozó szabályai irányadóak a Nyereményjátékokra is, amennyiben ilyen értelmezésük lehetséges [...]"

Eszerint a Sanoma a Nyereményjátékot szerkeszti, adatvédelmi nyilatkozattal ellátja, megjeleníti, kezeli és továbbítja a reklamációkat. Az ÁSZF kifejezetten kimondja szerződéses feltételként, hogy a hozzájárulást a Sanoma készíti el és egységesen ugyanazt a szöveget jeleníti meg. Tehát a hozzájárulás-kérés milyenségéről, megfogalmazásáról nem az RSG és a DCE, hanem a Sanoma döntött.

A IX/2. pont szerint a Nyereményjáték szervezője mindig a Partner, a Reklámozó, ez azonban nem jelenti feltétlenül azt, hogy az Infotv. szerinti adatkezelőnek is csak ez a Partner tekintendő.

Ezeket túl a <http://www.nlcafe.hu/felhasznalasi/> linken elérhető Nők Lapja Cafe Felhasználási Feltételek II/7. pontja értelmében:

„Nyerj

A Szolgáltató által szervezett játékokra vonatkozó nyereményjáték szabályzat [itt](#) érhető el. A nem a Szolgáltató által szervezett játékok tekintetében közvetítőszolgáltatás valósul meg, a játékszabályzatot a játék szervezője teszi közzé, és a játékért, illetve a nyereményekért Szolgáltató felelősséget nem vállal.”

Valamint a 2012. július 3-án kelt, Sanoma Adatkezelési Tájékoztató VII/A. fejezet 7. pontja úgy rendelkezik, hogy „a gazdasági reklámot tartalmazó közvetlen üzletszerzési illetve marketing célú megkeresés küldéséhez adott hozzájárulás megkeresés-típusonként (pl hírlevél, e-DM, stb.) külön-külön bármikor korlátozás nélkül, ingyenesen visszavonható a levelek alján, illetve az Egyedi Adatkezelési Tájékoztatóban meghatározott módon és címen. A Felhasználási Feltételekben meghatározott esetekben – jogszabályok adta keretek között – a hozzájárulás visszavonása után a Szolgáltatás nem vehető igénybe.”

A Sanoma a www.nlcafe.hu/nyeremenyjatekok weboldalon több nyereményjátéknak is egységes felületet biztosít és igyekszik egységes szerkezetben meghatározni a nyereményjátékok feltételeit, illetőleg az adatkezelési körülményeket, ez azonban túlmutat a hagyományos adatfeldolgozói minőségen. Ezzel a szerepkörrel felvállalja az adatkezelői minőséget is, ami – az Infotv. rendelkezéseivel összhangban – szükségszerűen többletkötelezettségekkel jár együtt. Ezért a Sanomának gondosabban közre kellett volna működnie abban, hogy az Infotv. 3. § 7. pontjában szereplő hozzájárulás valamennyi fogalmi ismérve teljesüljön, így különösen az önkéntes és félreérthetetlen hozzájárulás és a megfelelő tájékoztatás.

Adatkezelőnek azt a személyt kell tekinteni, aki az adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja. Ennek megfelelően az adatkezelő kompetenciája nem csak a kezelendő adatok körének és az adatkezelés céljának a meghatározására irányul, hanem az adatkezelés valamennyi részletébe is beleszólása kell, hogy legyen. Ebből adódóan egy adatfeldolgozói szerződés megkötése során csak az a gyakorlat elfogadható, amikor az adatkezelő a szerződés valamennyi körülménye tekintetében érdemi döntési jogkörrel rendelkezik, tehát meghatározhatja az igénybe vett eszközöket, eljárásokat, illetve dönthet bármely, az adatkezelés jogszerűségét elősegítő szerződéses feltétel előírásában. Ez a jelen, adatfeldolgozónak tekintett jogviszonyban nem figyelhető meg, úgy tűnik, hogy az RSG és a DCE csak alávettette magát a Sanoma által diktált általános szerződési feltételeknek.

A fent előadottak értelmében mind az RSG, mind a DCE adatkezelőnek tekintendő, mivel a végzett tevékenységük szerint ezen cégek a Nyereményjáték meghirdetői, az adatvédelmi és adatkezelési szabályzat megfogalmazói, összeállítói, a lead adatok megrendelői, illetve ők határozták meg a felvett adatok körét és az adatkezelés célját is. Az adatkezelőnek az adatkezelés valamennyi részletébe „beleszólása van”, vagyis az adatkezelés körülményei tekintetében érdemi döntési jogkörrel kell rendelkeznie. Az RSG-nek viszont nem volt lehetősége érvényesíteni akaratát a Sanoma irányában az adatfelvételt illetően. Szerződéses együttműködésük azért hiúsult meg, mert a Sanoma nem az RSG kérésének megfelelően gyűjtötte az adatokat, hiszen az elektronikus levelezési címek nem double opt-in módon kerültek az adatbázisba.

A Sanoma részben, bizonyos szempontból valóban adatfeldolgozónak tekintendő, ahogyan az eljárás során ezt állították, hiszen a cég üzemeltetésében lévő felületen értékesítették a Nyereményjáték felületét és biztosították a technikai hátteret annak lebonyolításához. Azonban a Hatóság szerint a fejezet elején említett dokumentumokat megvizsgálva azok megszővegezéséből egyértelműen megállapítható, hogy a Sanoma nem tipikusan adatfeldolgozást végzett, nem kifejezetten adatfeldolgozási szerződéses jogviszonyban állt az adatkezelőkkel. A Sanoma ÁSZF-ből hivatkozott részletekből is megállapítható, hogy a Sanoma határozta meg az adatkezelési műveletek egyes körülményeit, illetve a hozzájárulás kérésének, felvételének módját (ÁSZF IX. fejezet 1,2,3. bekezdései értelmében), mely alapján egyértelműen adatkezelői minőségben lépett fel.

A megvizsgált dokumentumokból az tűnik ki, hogy a megrendelő több, az adatvédelem magasabb garanciáját biztosító kérését nem tudta elfogadtatni a Sanomával, melyből arra lehet következtetni, hogy a szerződéses feltételek meghatározása adatvédelmi vonatkozásban nem az RSG mint adatkezelő döntése alapján történt, hanem a Sanoma ÁSZF-jéhez igazodva.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a Sanoma az ÁSZF alkalmazásával, valamint az RSG és DCE kéréseinek nem teljesítésével érdemben befolyásolta az adatkezelés lényeges körülményeit, ezért a Sanoma adatkezelőnek tekinthető, felelősségét ennek megfelelően kellett megállapítani.

A Hatóság továbbá fontosnak tartja megjegyezni, hogy az adatkezelői-adatfeldolgozói minőség elhatárolásában nincs jelentősége annak, hogy a Sanoma az Ekertv. 2. § k) pontja szerinti szolgáltatónak vagy az Ekertv. 2. § l) pontja szerinti közvetítő szolgáltatónak – és azon belül az Ekertv. 2. § lc) alpont szerinti tárhelyszolgáltatást nyújtó közvetítő szolgáltatónak – minősül-e.

Az Ekertv. szerinti elhatárolásnak az Ekertv. alapján fennálló felelősség (Ekertv. 7-12. §) vonatkozásában van jelentősége. Az Ekertv. 1. § (3) bekezdése azonban kimondja, hogy az Ekertv. hatálya nem érinti a személyes adatok védelmére vonatkozó jogszabályok alkalmazását.

Mindezek alapján tehát az Ekertv. szerkezete és felépítése nem állítható párhuzamba az Infotv. rendelkezéseivel. Ezért pusztán amiatt, mert az Ekertv. rendelkezései szerint a Sanoma a

tevékenysége alapján közvetítő szolgáltatónak minősül, szükségszerűen nem jár együtt azzal, hogy jogi felelősségére az adatfeldolgozói minőségre vonatkozó szabályok vonatkoznának.

Az adatkezelés lényeges körülményeit érintő érdemi, önálló döntéshozatali jogkörrel az Ekertv. 2. § k) pontja szerinti szolgáltató és az Ekertv. 2. § l) pontja szerinti közvetítő szolgáltatók egyaránt rendelkezhetnek és ennek értelmében adatkezelői kötelezettségek egyaránt terhelhetik őket.

Ezért a határozat meghozatala szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a Sanoma az Ekertv. 2. § k) vagy l) pontja alá tartozó tevékenységet nyújt-e, a Hatóság ezt a hatósági eljárás szempontjából irrelevánsnak tartotta.

IV. Bírságkiszabás és eljárási szabályok

Fentiekre tekintettel a Hatóság az Infotv. 4. § (1) és (2) bekezdése, Infotv. 5. §, Infotv. 20. § - valamint a Grt. és az Ekertv. hivatkozott, adatvédelemre vonatkozó szabályainak - megsértése miatt a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és jelen határozatban Kötelezetteket adatvédelmi bírság megfizetésére kötelezte és felszólított az adatkezelési gyakorlat jogszabályoknak megfelelő átalakítására.

Jelen határozat nem tanúsítja a nevezett társaságok/adatkezelők által végzett adatkezelés jogszerűségét azon kérdésekben, melyek vizsgálatára az adatvédelmi hatósági eljárás során nem került sor.

A Hatóság az Infotv. 61. § (3)-(4) bekezdései alapján, az ügy összes körülményének figyelembevételével a jogsértés miatt indokoltnak tartotta bírság kiszabását a Kötelezettek nézve.

A bírság mértékét növelő körülmény:

- az érintettek széles köre, mivel a Nyereményjáték mintegy húszezer személyt érintett (valamennyi Kötelezett esetében),
- a Sanoma médiapiacra betöltött kiemelkedő szerepe,
- a Sanoma részéről nem csupán a jelen egyedi ügyben történt jogellenesség, hanem a nyereményjátékok felületéhez kapcsolódó általános szerződés-kötési, adatvédelmi és adatkezelési gyakorlatában.

A bírság mértékét csökkentő körülmény:

- a Sanoma a honlapját átalakította a vizsgálati eljárásban meghatározott iránymutatás alapján,
- a DCE az adatkezelésben nem töltött be meghatározó szerepet,
- a lead adatokat tartalmazó adatbázist az RSG megsemmisítette, az adatok továbbfelhasználása nem történt meg (valamennyi Kötelezett esetében).

Jelen határozat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 73/A. § (3) bekezdése alapján a közlés napján jogerőre emelkedik.

Az adatvédelmi hatósági eljárásnak az Infotv. 60. § (5) bekezdésében megszabott, egy alkalommal meghosszabbított ügyintézési határideje nem került túllépésre figyelembe véve, hogy a tényállás tisztázásához szükséges adatok beszerzésére irányult felhívásoktól azok teljesítéséig terjedő idő az eljárási határidő teltét megszakította.

Jelen határozat a Ket. 71. § (1) bekezdésén és a 72. § (1) bekezdésén alapul, a fellebbezést a Ket. 100. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 42. § (3) bekezdése szerint „törvény eltérő rendelkezése hiányában a bíróság, ügyészség által kiszabott eljárási bírság és rendbírság kivételével az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szerv által jogerősen kiszabott és meg nem fizetett bírság, valamint a meg nem fizetett bírság miatt jogerősen kiszabott meg nem fizetett késedelmi pótlék köztartozásnak minősül, és adók módjára kell behajtani”.

A határozat bírósági felülvizsgálatának lehetőségét a Ket. 100. § (2) bekezdése biztosítja, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság illetékességét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 326. § (7) bekezdése alapján állapítottam meg.

A keresetlevél benyújtásának helyét és idejét a Pp. 330. § (2) és (3) bekezdése határozza meg. A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről szóló tájékoztatás a Pp. 338. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

A határozat bírósági felülvizsgálati eljárás illetékének mértékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 43. § (3) bekezdése határozza meg. Az illeték előzetes megfizetése alól az Itv. 59. § (1) bekezdése és 62. § (1) bekezdés h) pontja mentesíti az eljárást kezdeményező felet.

A határozatnak a Hatóság honlapján történő nyilvánosságra hozatalát az adatvédelem érdekeinek, valamint a hasonló esetek elkerülése érdekében az Infotv. 61. § (2) bekezdése alapján rendelttem el.

A Hatóság feladat- és hatáskörét, valamint illetékességi területét az Infotv. szabályozza.

Budapest, 2013. június 19.

dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár